

LFS 2007:9 Serie ANS

Utkom från trycket
den 24 maj 2007

Luftfartsstyrelsens föreskrifter om allmänna bestämmelser för flygtrafiktjänst (ANS), luftrumspanering (ASM) och flödesplanering (ATFM);

beslutade den 11 maj 2007.

Luftfartsstyrelsen föreskriver, med stöd av 74 och 92 §§ luftfartsförordningen (1986:171), följande.

Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter skall tillämpas när en organisation skall utöva flygtrafiktjänst, luftrumspanering eller flödesplanering.

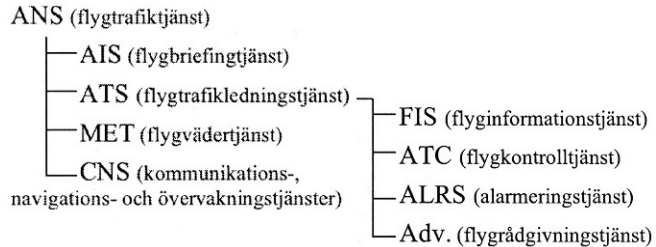
Särskilda bestämmelser om flygtrafiktjänst för militär luftfart finns i Bestämmelser för Luftfart - Flygtrafiktjänst (BFL-ANS).

Definitioner och förkortningar

2 § I dessa föreskrifter avses med

<i>ACAS:</i>	(Airborne Collision Avoidance System, flygburet kollisionsavvärjande system) ett i ett luftfartyg installerat system som utnyttjar signaler från SSR-transponderar oberoende av markplacerad utrustning, för att förse föraren med rådgivande information om SSR-transponderutrustade luftfartyg som kan utgöra kollisionsrisk
<i>allvarligt tillbud:</i>	ett tillbud där omständigheterna pekar på att ett haveri varit nära att inträffa
<i>bana:</i>	på landflygplats avgränsad rektangulär yta, iordningställd för luftfartygs landning och start
<i>driftavvikelse:</i>	driftavbrott, defekt, fel eller annan onormal omständighet som har eller kan ha inverkat på flygsäkerheten men inte har lett till haverier, allvarliga tillbud eller tillbud

flygtrafiktjänst: (Air Navigation Services, ANS) flygtrafikledningstjänst, flygvädertjänst, flygbriefingstjänst samt kommunikations-, navigations- och övervakningstjänster och kan beskrivas enligt följande begreppssystem:

flödesplanering: (Air Traffic Flow Management, ATFM) en funktion som inrättats i syfte att bidra till ett säkert, välordnat och snabbt trafikflöde i luften genom att se till att flygkontrolltjänstens kapacitet utnyttjas i största möjliga utsträckning och att trafikvolymen är förenlig med de kapaciteter som uppgetts av de berörda leverantörerna av flygtrafikledningstjänst

GAT: (General Aviation Traffic, allmän flygtrafik) flygningar som utförs i enlighet med civila trafikregler och procedurer

haveri: (accident) en händelse i samband med handhavandet av ett luftfartyg från den tidpunkt då en person stiger ombord på luftfartyget i avsikt att flyga, till dess att alla sådana personer har stigit av och vid vilken

1. någon skadas med dödlig utgång eller kommer till allvarlig skada till följd av
  - a. att befinna sig i luftfartyget,
  - b. direkt kontakt med någon del av luftfartyget, inbegripet delar som har lossnat från luftfartyget, eller
  - c. att direkt ha utsatts för luftströmmen från en jetmotor, med undantag för skador som uppkommer av naturliga orsaker, som är självförvållade eller orsakade av andra personer, eller när skadorna drabbar fripassagerare i utrymmen som normalt inte är tillgängliga för passagerare och besättning, eller
2. luftfartyget utsätts för skada eller strukturella fel som
  - a. nedsätter luftfartygets strukturella styrka eller flygegenskaper, och
  - b. normalt kräver en större reparation eller utbyte av den skadade delen,
  - c. med undantag för motorfel eller skada när skadan är begränsad till motorn, motorhuvu eller tillbehör, eller skador som är begränsade till propellrar, vingspetsar, antenner, däck, bromsar, ventiler eller till mindre bucklor eller hål i luftfartygets skal, eller
3. luftfartyget saknas eller är helt onåbart

klarering: ett tillstånd att framföra ett luftfartyg enligt de villkor som anges av en flygtrafikledningsenhet

<i>luftrumsplanering:</i>	(Air Space Management, ASM) en planeringsfunktion som främst syftar till att maximera användningen av tillgängligt luftrum genom dynamisk tidsfördelning (time-sharing) och, ibland, separering av luftrummet mellan olika kategorier av luftrumets användare utifrån kortsiktiga behov
<i>OAT:</i>	(Operational Air Traffic, operationell flygtrafik) militära flygningar som inte utförs som allmän flygtrafik (GAT)
<i>separation:</i>	utrymmet mellan luftfartyg, nivåer eller färdlinjer
<i>taxibana:</i>	inom landflygplats anvisad eller anlagd väg för luftfartygs taxning inkluderande <ol style="list-style-type: none"> taxibana på platta (apron taxiway); del av taxibansystem belägen på en platta avsedd att medge taxning som korsar plattan snabbavfartstaxibana (rapid exit taxiway); taxibana som ansluter till banan under en spetsig vinkel och är avsedd att medge landande flygplan att lämna banan i högre fart än vad som är möjligt via andra avfarter och på så sätt minska den tid banan är upptagen
<i>tillbud:</i>	(incident) en händelse som inte är ett haveri i samband med användandet av ett luftfartyg och som påverkar eller kan påverka driftens säkerhet.

Grundläggande bestämmelser

3 § Grundläggande bestämmelser om tillhandahållande av flygtrafiktjänst inom det gemensamma europeiska luftrummet finns i

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 549/2004 av den 10 mars 2004 om ramen för inrättande av det gemensamma europeiska luftrummet ("ramförordning")¹,
2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 550/2004 av den 10 mars 2004 om tillhandahållande av flygtrafiktjänster inom det gemensamma europeiska luftrummet ("förordning om tillhandahållande av tjänster")²,
3. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 551/2004 av den 10 mars 2004 om organisation och användning av det gemensamma europeiska luftrummet ("förordning om luftrummet")³,
4. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 552/2004 av den 10 mars 2004 om driftskompatibiliteten hos det europeiska nätverket för flygledningstjänst ("förordning om driftskompatibilitet")⁴,
5. kommissionens förordning (EG) nr 2096/2005 av den 20 december 2005 om gemensamma krav i fråga om tillhandahållande av flygtrafiktjänster⁵,
6. kommissionens förordning (EG) nr 2150/2005 av den 23 december 2005 om gemensamma regler för en flexibel användning av luftrummet⁶,

¹ EUT L 96, 31.3.2004, s.1 (Celex 32004R549).

² EUT L 96, 31.3.2004, s.10 (Celex 32004R550).

³ EUT L 96, 31.3.2004, s.20 (Celex 32004R551).

⁴ EUT L 96, 31.3.2004, s.26 (Celex 32004R552).

⁵ EUT L 335, 21.12.2005, s. 13 (Celex 32005R2096).

⁶ EUT L 342, 24.12.2005, s. 20 (Celex 32005R2150).

Rapporteringsystem

Allmänt

4 § En organisation som utövar flygtrafiktjänst, luftrumspanering eller flödesplanering skall upprätta ett rapporteringssystem. Rapporteringssystemet skall minst omfatta det som anges i 5-11 §§.

5 § En organisation som utövar flygtrafiktjänst, luftrumspanering eller flödesplanering skall rapportera haverier, allvarliga tillbud, tillbud och driftavvikelse som organisationen har varit involverad i, har varit vittne till eller på annat sätt har fått kännedom om. De haverier, allvarliga tillbud, tillbud och driftavvikelse som minst skall rapporteras och utredas framgår av bilaga 1.

6 § När ett haveri, ett allvarligt tillbud, ett tillbud eller driftavvikelse har inträffat, skall nödvändiga åtgärder för att säkerställa flygsäkerheten vidtas så snart som möjligt.

Underrättelse

7 § När ett haveri eller ett allvarligt tillbud har inträffat, skall Luftfartsstyrelsen genast underrättas.

Rapporter

8 § Rapporter om haverier, allvarliga tillbud och tillbud skall inom 72 timmar sändas till Luftfartsstyrelsen. Rapporter om driftavvikelse skall sändas inom 7 dagar till Luftfartsstyrelsen. Rapporterna skall vara kommenterade av den lokala arbetsledningen och i förekommande fall innehålla information om omedelbart vidtagna åtgärder.

9 § Rapporterna skall innehålla alla kända uppgifter som kan bidra till att klarlägga de förhållanden som rådde. De skall minst innehålla de uppgifter om orsaker, riskbedömning och åtgärder som har vidtagits och som framgår av bilaga 1.

10 § Rapporter från piloter till flygtrafikledningsenhet som rör haverier, allvarliga tillbud och tillbud skall vidarebefordras av flygtrafikledningsenheten till Luftfartsstyrelsen.

Utredningar

11 § En organisation som utövar flygtrafiktjänst, luftrumspanering eller flödesplanering skall när ett haveri, ett allvarligt tillbud, ett tillbud eller en driftavvikelse har inträffat snarast genomföra en objektiv utredning. Utredningen skall genomföras av personer med nödvändig sakkunskap. Analysen i utredningen av orsakerna skall visa hur organisationen har eller kunde ha reducerat den risk som uppstod eller kunde ha uppstått. Föreskrifter om utredningarnas innehåll finns i bilaga 1. Utredningarna skall sändas till Luftfartsstyrelsen.

Undantag

12 § Luftfartsstyrelsen kan medge undantag från dessa föreskrifter.

Denna författning träder i kraft den 22 juni 2007, då Luftfartsverkets föreskrifter (LFS 2004:42) Bestämmelser för Civil Luftfart – Flygtrafiktjänst (BCL-FT) 1.1 Allmänna bestämmelser om flygtrafiktjänst samt Luftfartsverkets allmänna råd (LFS 2004:43) till Bestämmelser för Civil Luftfart – Flygtrafiktjänst (BCL-FT) 1.1 Allmänna bestämmelser om flygtrafiktjänst skall upphöra att gälla.

I fråga om underrättelse, rapportering och utredning av haverier, allvarliga tillbud, tillbud eller driftavvikelser som skett före ikraftträdandet gäller den gamla författningen.

På Luftfartsstyrelsens vägnar

NILS GUNNAR BILLINGER

Elisabeth Sallfeldt

Rapportering och utredning av haverier, allvarliga tillbud, tillbud och driftavvikelser

Föreskrifterna om rapportering och utredning av haverier, allvarliga tillbud, tillbud och driftavvikelser är inte uttömmande, utan föreskriver endast det som minst skall rapporteras och utredas.

Haveri

Följande haverier skall rapporteras:

1. kollision i luften
2. kollision med terrängen vid kontrollerat flygläge
3. kollision mellan luftfartyg på marken
4. kollision mellan ett flygburet luftfartyg och ett fordon eller ett annat luftfartyg på marken
5. kollision på marken mellan luftfartyg och fordon, person eller föremål
6. haverier till följd av okontrollerat flygläge på grund av t.ex. ändvirvlar.

Kollisionstillbud

Allvarliga tillbud där ett luftfartyg befinner sig för nära ett annat luftfartyg, marken, ett fordon, en person eller ett föremål (kollisionstillbud) skall rapporteras.

Följande kollisionstillbud skall rapporteras:

1. underskridande av separationsminima
2. olämplig separation
3. nära kollision med terrängen vid kontrollerat flygläge
4. intrång på bana där undanmanöver har ansetts vara nödvändig
5. intrång på taxibana där undanmanöver har ansetts vara nödvändig.

Potentiell kollision eller potentiellt kollisionstillbud

Tillbud där det finns risk för att ett haveri eller ett kollisionstillbud inträffar om ett annat luftfartyg hade funnits i närheten (potentiell kollision eller potentiellt kollisionstillbud) skall rapporteras.

Följande potentiella kollisioner eller potentiella kollisionstillbud skall rapporteras:

1. intrång på bana där ingen undanmanöver ansågs vara nödvändig
2. intrång på taxibana där ingen undanmanöver ansågs vara nödvändig
3. luftfartyg som oavsiktligt lämnar banan
4. luftfartyg som oavsiktligt lämnar taxibanan
5. avvikelse från klarering inklusive avvikelse med anledning av rådgivande information från ACAS
6. avvikelse från gällande bestämmelser, anvisningar och metoder
7. annan händelse som kunde ha inneburit risk för flygsäkerheten.

Driftavvikelser

Följande driftavvikelser som är specifika för flygtrafiktjänsten, luftrumspaneringen eller flödesplaneringen och som omfattar situationer där möjligheten att tillhandahålla och utöva avsedd tjänst påverkas skall rapporteras:

1. påverkan på möjligheten att tillhandahålla och utöva flygtrafiktjänst (ANS)
2. påverkan på möjligheten att tillhandahålla och utöva luftrumspanering (ASM)
3. påverkan på möjligheten att tillhandahålla och utöva flödesplanering (ATFM).

Rapporternas innehåll

Rapporter om haverier, allvarliga tillbud, tillbud och driftavvikelser skall innehålla följande uppgifter om de finns tillgängliga:

1. luftfartyg som är inblandade samt transponderkoder om så är tillämpligt
2. skada på luftfartyg
3. typ av luftfartyg, modell och flygningens linjenummer
4. flygningens art
5. typ av verksamhet (GAT eller OAT)
6. flygfas
7. flygregler
8. typ av flygtrafiktjänst som utövades
9. luftrumsklass
10. övriga luftrumsområden (restriktionsområden, förbjudna områden, farliga områden)
11. typ av larm (STCA, MSAW, GPWS, APW, ACAS, SMGCS)
12. fordon som är inblandade
13. personer som är inblandade
14. djur som är inblandade
15. flygtrafikledningsenhet
16. vilket datum och klockslag som haveriet, det allvarliga tillbudet, tillbudet eller driftavvikelsen inträffade
17. hur många av följande personkategorier som har livshotande skador:
  - a. besättningsmedlemmar
  - b. passagerare
  - c. tredje man
18. antal allvarliga personskador.

Utredningarnas innehåll

Utredningarna skall identifiera de orsaker som i samverkan har resulterat i ett haveri, ett allvarligt tillbud, ett tillbud eller en driftavvikelse så att det är möjligt att fastställa

1. allvarlighetsgraden,
2. i vilken omfattning flygtrafiktjänsten, luftrumsplaneringen eller flödesplaneringen har inverkat på haveriet, det allvarliga tillbudet, tillbudet eller driftavvikelsen,
3. om en sådan inverkan är direkt eller indirekt, eller om flygtrafiktjänsten, luftrumsplaneringen eller flödesplaneringen inte har haft någon inverkan på haveriet, det allvarliga tillbudet, tillbudet eller driftavvikelsen, samt
4. den kedja av händelser som ledde fram till haveriet, det allvarliga tillbudet, tillbudet eller driftavvikelsen.

Utredningarna skall identifiera orsakerna till att varje händelse i kedjan ägde rum för att ta fram säkerhetsrekommendationer och korrigerande åtgärder.

Orsakerna skall delas in i följande kategorier:

1. Personal inom flygtrafiktjänsten, luftrumsplaneringen eller flödesplaneringen, särskilt med hänsyn till
  - a. fysiska, fysiologiska och psykosociala faktorer,
  - b. samverkan mellan människa och människa,
  - c. samverkan mellan människa och teknik,
  - d. arbetsmiljö, och
  - e. kompetensbrist.
2. Operativa procedurer och instruktioner för personal, särskilt med hänsyn till
  - a. operativa procedurer, och
  - b. metoder för service, underhåll och modifiering.
3. Samverkan mellan flygtrafikledningsenheter.
4. Tjänstens infrastruktur, anläggningar och tekniska system, särskilt med hänsyn till

LFS 2007:9

- a. maskinvara,
  - b. programvara,
  - c. integration av tekniska system, och
  - d. flygplatsens utformning och infrastruktur.
5. Luftrum, särskilt med hänsyn till
- a. utsträckning av flygvägar,
  - b. kapacitet,
  - c. sektorisering,
  - d. luftrumsklass, och
  - e. restriktions- och farliga områden (R- och D-områden).
6. Organisation och ledarskap, särskilt med hänsyn till
- a. operativ arbetsledning,
  - b. system för säkerhetsledning, och
  - c. personalfrågor.
7. Styrande krav i form av
- a. föreskrifter och allmänna råd,
  - b. förvaltningsbeslut, och
  - c. anvisningar och metoder inom den egna organisationen.